

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245575

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย ปัจจัยพื้นฐานและพฤติกรรมการ
พฤติกรรมและการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF THALASSEMIA, SELECTED
BASIC CONDITIONING FACTORS AND SELF-CARE BEHAVIORS
OF THE ADOLESCENTS WITH THALASSEMIA

นางสาวนภกรินทร์ นวลใสใจ

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

๖๐๐๒๖ ๒๔๔๓

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245575

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย ปัจจัยพื้นฐานบางประการกับ
พฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF THALASSEMIA, SELECTED
BASIC CONDITIONING FACTORS AND SELF-CARE BEHAVIORS
OF THE ADOLESCENTS WITH THALASSEMIA

นางสาวนภารินทร์ นวลไธสง

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๕๓

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย ปัจจัยพื้นฐานบางประการกับ
พฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย

นางสาวนภารินทร์ นวลไธสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

**RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF THALASSEMIA, SELECTED
BASIC CONDITIONING FACTORS AND SELF-CARE BEHAVIORS
OF THE ADOLESCENTS WITH THALASSEMIA**

MISS NAPARIN NUALTHAISONG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
IN PEDIATRIC NURSING
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย ปัจจัยพื้นฐานบางประการ
กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ : นางสาวนภารินทร์ นวลไธสง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :	ผศ. ดร. วิไล เกิดผล	ประธานกรรมการ
	รศ. ดร. จินตนา ตั้งวรพงค์ชัย	กรรมการ
	รศ. มณฑิรา เขียวยิ่ง	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวรพงค์ชัย)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาตย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอี่ยมพร ทองกระจ่าย)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

นภารินทร์ นวลไชยง. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย ปัจจัยพื้นฐานบางประการ
กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวรพงค์ชัย

บทคัดย่อ

245575

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย อายุ และระยะเวลาการเจ็บป่วยกับพฤติกรรมการดูแล
ตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับการศึกษา และลักษณะของ
ครอบครัวกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ป่วยเด็ก
วัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย อายุ 12 – 20 ปี จำนวน 70 ราย ที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลขอนแก่น ในปี พ.ศ.
2553 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย
3 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์การรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแล
ตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย สร้างขึ้นโดยยึดตามกรอบแนวคิดของ Orem (1985) ตรวจสอบความ
ตรงด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และได้นำไปทดลองใช้หาค่าความเที่ยงได้สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค
เท่ากับ 0.75 และ 0.86 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติอย่างง่าย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของตัวแปรที่ศึกษา ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและไคสแควร์ เพื่อ
ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรค ปัจจัยพื้นฐานบางประการกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของ
เด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย และระยะเวลาการเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวก
กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.05
($r = 0.46$ $p\text{-value} = < 0.001$, $r = 0.26$ $p\text{-value} = 0.03$) ตามลำดับ และพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($\chi^2 = 13.94$,
 $p\text{-value} = 0.001$) แต่เพศ อายุ และลักษณะของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็ก
วัยรุ่นโรคธาลัสซีเมียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Naparin Nualthaisong. 2010. **Relationships Between Perception of Thalassemia, Selected Basic Conditioning Factors and Self-Care Behaviors of the Adolescents with Thalassemia.** Master of Nursing Science Thesis in Pediatric Nursing, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Jintana Tangvoraphonkchai

ABSTRACT

245575

This is a descriptive research with these objectives: 1) to study the relationships between perception of Thalassemia, age, duration of disease and self-care behaviors of the adolescents with Thalassemia 2) to study the relationships between sex, educational level, family feature and self-care behaviors of the adolescents with Thalassemia. The sample groups for this research was 70 people aged 12-20 years, who seek medical care in Khonkaen hospital in 2010. Purposive sampling random technique is the tool by interviewing 3 parts; demographic data, perception of Thalassemia and self-care behaviors based on Orem's self-care theory (1985). All forms were assessed for content validity by five experts. Content reliability of the tools were carried out by using cronbach's alpha coefficient were 0.75 and 0.86 respectively. Data analyzing was done by simple statistics such as percentage, mean and standard deviation to illustrate studied variables. Pearson's correlative coefficient and chi-square were used to test the relationships between perception of Thalassemia, selected basic conditioning factors and self-care behaviors of the adolescents with Thalassemia.

The findings indicated that, there was a positive correlation between perception of Thalassemia, duration of disease and self-care behaviors of the adolescents with Thalassemia significantly at 0.001 and 0.05 ($r = 0.46$ p-value = < 0.001 , $r = 0.26$ p-value = 0.03) respectively. There was a correlation between the educational level and self-care behaviors of the adolescents with Thalassemia significantly at 0.001 ($\chi^2 = 13.94$, p-value = 0.001), but this study found no correlation between age, sex, family feature and self-care behaviors of the adolescents with Thalassemia.

งานวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบส่วนดีให้บุพการีและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวรพงษ์ชัย ที่กรุณาให้คำปรึกษาตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์พร้อมให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และแนวคิดต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานความรู้แก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล เกิดผล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ มณฑิรา เขียวยิ่ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี ผู้สนับสนุนทุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลขอนแก่น หน่วยงานสถิติโรงพยาบาลขอนแก่น เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยเด็กโต และห้องตรวจกุมารเวชกรรม งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลขอนแก่น ที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จตามวัตถุประสงค์และการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งผู้ป่วยทุกท่านที่เข้าร่วมการวิจัย และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง คุณพ่อธนรินทร์ นวลไธสง คุณแม่ณงนภา นวลไธสง น้องชายทั้งสองคนที่ให้กำลังใจมาตลอด ขอขอบคุณนายสิรินันท์ ศิริวิาท ที่ให้ความรัก กำลังใจและเป็นแบบอย่างให้ผู้วิจัยได้รู้ในการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล สุขภาพเด็กและสาขาอื่นๆ ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแก่ บิดา มารดา อาจารย์ทุกท่าน ญาติพี่น้อง เพื่อนๆทุกคน

นภารินทร์ นวลไธสง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย	4
3. วัตถุประสงค์การวิจัย	4
4. สมมติฐานการวิจัย	4
5. ขอบเขตการวิจัย	4
6. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
7. กรอบแนวคิดการวิจัย	6
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. การรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย	8
2. พัฒนาการของเด็กวัยรุ่น	12
3. แนวคิดทฤษฎีการดูแลตนเอง	16
4. พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยรุ่น โรคธาลัสซีเมีย	20
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	28
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
2. ตัวแปรที่ทำการวิจัย	29
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	30
5. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	31
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	33
1. ผลการวิจัย	33
2. อภิปรายผลการวิจัย	36
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	39
1. สรุปผลการวิจัย	39
2. ข้อเสนอแนะ	40
เอกสารอ้างอิง	42
ภาคผนวก	46
ภาคผนวก ก แบบคำชี้แจงอาสาสมัครและแบบฟอร์มยินยอมให้ทำวิจัย	47
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	50
ภาคผนวก ค เอกสารรับรองการทำวิจัยในมนุษย์	60
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	62
ประวัติผู้เขียน	64

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	34
ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย อายุ และระยะเวลาการเจ็บป่วยกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย	35
ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับการศึกษา และลักษณะของครอบครัวกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคธาลัสซีเมีย	35

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	โครงสร้างของความสามารถในการดูแลตนเอง	18
ภาพที่ 2	แนวคิดของทฤษฎีการดูแลตนเองของ Orem (1985)	19